

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 72 0 P 098960 24 Rev
Banjaluka, 10.04.2025. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Jadranke Stanišić, kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Rose Obradović, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice K.(I.)C. iz G., [...], koju u revizionom postupku zastupa punomoćnik Smiljana Moravac Babić, advokat iz Banjaluke, ulica [...], protiv tuženog S.(A.)C. iz G., [...], koga zastupa punomoćnik Radovan Janković, advokat iz Gradiške, [...], radi raskida ugovora o poklonu, vrijednost spora 65.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužiteljice izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 72 0 P 098960 23 Gž od 17.05.2024. godine, na sjednici održanoj dana 10.04.2025. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Gradišci broj 72 0 P 098960 22 P od 29.09.2023. godine, odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice kojim je zahtjevala:

-opozivanje Ugovora o poklonu nekretnina zaključenog 18.07.2016. godine, između tužiteljice (kao poklonodavca) i tuženog (kao poklonoprimca), sačinjen kod notara Momira Čikića pod brojem OPU- [...], koji se tiče nepokretnosti upisanih u p.l. br. 568/1 k.o. Ž. i to k.č. br. 140/6 Ž., u naravi kuća i zgrada (pov. 85 m²), dvorište (pov. 238 m²), ukupne površine 323 m², zbog nezahvalnosti tuženog kao poklonoprimca i

-da se izbrišu upisi izvršeni temeljem ovog ugovora u p.l. br. 568/1 k.o. Ž., te uspostavi zemljišnoknjižno i katastarsko stanje kakvo je bilo prije upisa, a sve temeljem presude u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude.

Obavezana je tužiteljica da tuženom nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.800,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja pa do isplate.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 72 0 P 098960 23 Gž od 17.05.2024. godine, žalba tužiteljice je odbijena i prvostepena presuda Osnovnog suda u Gradišci broj 72 0 P 098960 22 P od 29.09.2023. godine, potvrđena.

Odbijen je zahtjev tužiteljice za nadoknadu troškova sastava žalbe u iznosu od 1.327,00 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužiteljica, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija uvaži, pobijana presuda preinači, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Tuženi nije podnio odgovor na reviziju.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužiteljice za opoziv Ugovora o poklonu zaključenog između iste (kao poklonodavca) i tuženog (kao poklonoprimca) zbog nezahvalnosti tuženog, zahtjev za brisanje upisa u nadležnoj evidenciji izvršenog na temelju istog ugovora, kao i zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio da je tužiteljica majka tuženog, sa kojim je 18.07.2016. godine zaključila notarski obrađen ugovor o poklonu broj: OPU-[...], uz saglasnost oca tuženog C.A., temeljem koga je tužiteljica poklonila sinu nepokretnosti upisane u p.l. br. 568/1 k.o. Ž. i to k.č. br. 140/6 Ž., u naravi kuća i zgrada (pov. 85 m²), dvorište (pov. 238 m²), ukupne površine 323 m²; da su se ugovarači saglasili da se poklonoprimac upiše u nadležnoj zemljišnoj i katastarskoj evidenciji, uz upis prava poklonodavca i njenog supruga na doživotno uživanje i stanovanje bez naknade; da se tuženi (koji boravi u Nj.) nalazi u državini predmetne nepokretnosti u koju dolazi jednom u toku godine na odmor; da se tužiteljica u svojstvu parnične stranke izjasnila da je nakon izvjesnog vremena po zaključenju spornog ugovora došlo do poremećaja odnosa između nje i sina zbog njegovog ponašanja (branio joj da dolazi i boravi u predmetnoj nepokretnosti, prijetio da će joj zabraniti prelazak preko granice i da će je ubiti, a da ona prijetnje nije prijavila policiji); da sa tuženim ne kontaktira dvije godine, a kada dođe u G. iz H. ne boravi u istoj kući već kod komšija, s obzirom da joj pristup nije dozvoljen i da nema ključeve od kuće, da je i u svađi sa suprugom tuženog, te da planira da se vrati u G., gdje bi sama živjela u kući; da se tuženi u svojstvu parnične stranke izjasnio da je prije dvije godine došlo do poremećaja odnosa između njega i majke iz razloga jer istu nije pristao da vozi u H., osporavajući da se prema njoj ponašao na uvredljiv način, te da majci koja ima ključ od kuće ne brani boravak u istoj, negirajući mogućnost da roditeljima nanese bol, da sa majkom ne razgovara od podnošenja tužbe u ovoj pravnoj stvari; da je prema izjavi tuženog, tužiteljica učinila poklon kako njemu, tako i njegovoj sestri, sve kako nepokretnosti ne bi dijelila sa njihovim ocem, te da povrat poklona ne traži samo od njega već i od sestre; da se svjedok H.Š. (sestrić tužiteljice) izjasnio da je njemu lično tuženi rekao da neće pustiti tužiteljicu u kuću, koja je od zaključivanja ugovora bila dva puta u BiH; da se svjedok A.C. (otac tuženog) izjasnio da je sa tužiteljicom bio u braku do 2018. godine i da su spornu kuću njih dvoje gradili i poklonili sinu, da odnosi između njih kao porodice nisu nikada bili problematični i da on ima ključ od kuće; da se svjedok E.H. (komšinica) izjasnila da je tuženi 2020. godine zabranio majci da bude u kući u G. (neda joj ključ od kuće); da svjedok D.K., nije imao saznanja o odnosu parničnih stranaka; da se svjedok D.R., izjasnio da on i njegova supruga M. imaju ključ od predmetne kuće, koji su dobili od tužiteljice i njenog supruga, te da od tužiteljice nije čuo da se žalila na sina, čije navode je potvrdila svjedok M.R. (tužiteljica joj je tetka), navodeći da joj je tuženi rekao da ako tužiteljica dođe sama da joj da ključ od kuće; da se svjedok S.C. (supruga tuženog), izjasnila da su u spornoj kući boravili svi kada dođu iz inostranstva, osporavajući da su odnosi između parničnih stranaka loši, a da tužiteljica ne komunicira sa tuženim i s njom, zbog toga što je tuženi odbio odvesti u H. po novac za kupovinu (druge) kuće.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud nalazi da tužiteljica nije dokazala postojanje velike ili grube neblagodarnosti na strani tuženog, niti svoje osiromašenje, da su

nesporno odnosi između parničnih stranaka narušeni odnosi i da su između istih postojali verbalni sukobi, temeljem obostranog ponašanja u vezi odlaska tužiteljice u H. radi kupovine nekretnine o čemu se izjasnila i svjedok S.C.; da niko od saslušanih svjedoka nije naveo da između parničnih stranaka postoji sukob, već da su u „zategnutim odnosima“, o čemu su svjedočili Š. i E. H., čije izjave su u suprotnosti sa izjavama svjedoka S. i A. C., te M. i D. R.; da se odsustvo očekivane pažnje tuženog ne može ostvarivati tužbom, slijedom čega je odbio tužbeni zahtjev pozivom na odredbe paragrafa 948 Austrijskog opšteg građanskog zakonika (dalje: OGZ), koji se primjenjuje na osnovu Zakona o nevažnosti pravnih propisa donijetih prije 06.04.1941. godine i za vrijeme neprijateljske okupacije („Službeni list FNRJ“ broj: 84/46) i člana 12. Ustavnog zakona za provođenje Ustava Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 21/92).

Drugostepeni sud je žalbu tužiteljice odbio i prvostepenu presudu potvrdio, temeljem odredbe člana 226. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 i 27/24, u daljem tekstu: ZPP).

Pobijana presuda je pravilna.

Nije sporno da je ugovorom o poklonu zaključenim u G. 18.07.2016. godine između tužiteljice (kao poklonodavca) i tuženog (kao poklonoprimca), tužiteljica uz saglasnost supruga, tuženom prenijela državinu na nepokretnosti upisanoj u p.l. br. 568/1 k.o. Ž. i to k.č. br. 140/6 Ž., u naravi kuća i zgrada (pov. 85 m²), dvorište (pov. 238 m²), sa pravom doživotnog uživanja tužiteljice i njenog supruga, koje po svojoj pravnoj prirodi predstavlja ličnu služnost na tuđoj stvari i po sadržaju podrazumijeva pravo korišćenja poslužne stvari od strane titulara prava doživotnog uživanja, bez ograničenja, ali bez prava raspolaganja ili opterećenja te stvari.

Tužiteljica svoj zahtjev temelji na tvrdnjama da se nesporazumi između nje i sina ogledaju u svađama, nekontaktiranju i sinovoj nezahvalnosti (nije je maltretirao, tukao i sl.), te da iako od učinjenog poklona nema ključ od kuće, da ključ nije tražila (jer ne smije prići kući), a da prijetnje tuženog (npr. prijetnje ubistvom) nije prijavila policiji, niti zahtijevala realizaciju prava doživotnog uživanja.

Shodno paragrafu 948. OGZ, za uspjeh u parnici radi opoziva predmetnog ugovora o poklonu tužiteljica je u obavezi da dokaže da je tuženi kao poklonoprimac iskazao prema njoj kao poklonodavcu takvu neblagodarnost koja se identifikuje sa obilježjima krivičnog djela kojim se povređuje tijelo ili vrijeđa poštenje, sloboda ili imovina poklonodavca, te da shodno tome poklonodavac osjeća kajanje zbog zaključenja ugovora o poklonu, tako da se isti osjeća ponižen i uvrijeđen. Neblagodarnost poklonoprimca podrazumijeva takvo njegovo ponašanje, kojim se on svjesno, povredom ličnosti poklonodavca, grubo ogriješio o njegove interese.

Po shvatanju sudske prakse gruba neblagodarnost ne iscrpljuje se samo u izvršenju krivičnog djela na štetu poklonodavca, nego se pod tim podrazumijeva i ponašanje poklonoprimca prema poklonodavcu, ili njemu bliskom licu (bračnom supružniku, djeci, roditeljima). Potrebno je da neblagodarnost nosi poseban animozitet. Svaka neblagodarnost, moralna greška poklonoprimca prema poklonodavcu ne predstavlja razlog za raskid ugovora o poklonu, odnosno opoziv poklona, već ta neblagodarnost mora biti gruba.

Kao razlog poremećaja odnosa obje parnične stranke su ukazale na konfliktnu situaciju koja se desila kada je tuženi odbio da odveze tužiteljicu u H. po novac za kupovinu nove kuće, bez pojašnjenja kada se isti događaj desio, te da je potpuni prekid komunikacije nastupio nakon što je tužiteljica podnijela tužbu protiv tuženog. Da je tužiteljici tuženi zabranio pilaz kući potvrdili su svjedoci Š. i E.H., a da tuženi nije nezahvalan na način kako je to u tužbi opisala tužiteljica, potvrdili su svjedoci S. i A.C., te D. i M.R. Tvrdnje tužiteljice da joj je tuženi prijetio ubistvom nisu dokazane.

Među strankama nije sporno da su njihovi odnosi poremećeni. Taj poremećaj manifestuje se u izostanku međusobne komunikacije (u potpunosti nakon podnošenja tužbe), što svakako nije standardan, uobičajen odnos majke i sina, kojim bi sin trebao iskazati poštovanje prema majci uopšte, a pogotovo prema majci kao poklonodavcu.

I po ocjeni ovog suda, iz utvrđenih činjenica proizlazi da se ponašanje tuženog može okarakterisati običnom neblagodarnošću, koja spada u domen moralnih, a ne pravnih normi koje predviđaju uslove za opoziv ugovora o poklonu, pa je pravilan zaključak nižestepenih sudova da ne postoji takva nezahvalnost tuženog poklonoprimeca, koja bi zadovoljila standard grube nezahvalnosti u smislu paragrafa 948 OGZ, koja bi opravdala opoziv ugovora o poklonu.

Subjektivna osjećanja tužiteljice da je poklonoprimec iznevjerio njena očekivanja, kao i poremećaj odnosa u porodici, koji su posljedica toga, ne predstavljaju relevantne činjenice za opoziv poklona, jer nemaju karakter grube neblagodarnosti.

Kako se revizijom ne dovodi u pitanje pravilnost i zakonitost pobijane presude, jer su nižestepeni sudovi pravilno i potpuno utvrdili činjenično stanje i pravilno primijenili materijalno pravo, a za svoju odluku dali valjane razloge koje prihvata i ovaj sud, odlučeno je kao u izreci temeljem odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Jadranka Stanišić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić